

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(-II ad Cor. III, 17-)

1. Mentaliteti i Shqypnis s'Mesme.	Fq. 193
2. Nji hap kahë gjytnimi.	" 199
3. Ekonomi politike.	" 205
4. All Pasha i Guciës.	" 214
5. Çetat Franciskane në lāmë të demokracis së vertetë.	" 221
6. Nevoja e nji Akademis letrare.	" 228
7. Lajme.	" 236
8. Bibljografi.	" 243

SHKODER

Shtypshkroja Franciskane

1921

HYLLI I DRITËS

Vjeta II.

SHTATUER 1921

Num. V.

Mentaliteti i Shqypnis s' Mesme.

Vjet ish-ministri i Punvet të Mrendshme, Z. Ahmet Beg Zogolli, me at vullndetin e vet të çeliktë e me at doren e vet të hekurtë zû e burgosi do njerz, per arsye qi thohej per ta, se, të bâm vegelnë dorë të nji Pushtetit të huej, po ishin tue dashtë të ja vënë prap kazmen Shqypnis e t'a rrenojnë si vjetin 1914.

Por, tue kënë se per do arsye, qi na enë s'i dijmë, kta të burgosun s'u qiten kurr para gjygjit e se shumica e madhe e tyne nuk po kishte, ndoshta, ndonji pergjegjsi vehtjake per faje qi ju ngarkoheshin, Qeverija u gjet e ngushtueme të lypë per ta nji amnistit të pergjithtë, tuj jau njeftë fajin per faj politik.

Veç shka se Kshilli Komtar, qi dër m'at ditë e kishte majtë at faj jo per faj politik, por per crime de haute trahison — trahiti të poshterme, grishë Qeverin, per me dhânë zhvillime të mjaftueme, qi të mûjte kshtû me bâ nji mendim të sugurtë mbi at çashtje aq me randsi. Edhe Qeverija shkon e neper gojë të ministrit t'atëhershëm të P. Mrendshme, z. Mehdî Bej Frasherit, ep zhvillimet e lypuna, të cillat, mandej, kjenë botue m' „Postë të Korçes“ (Viti I. N. 16). E, per në kjoftë se kjo fletore âsht ndopak objektive nder relacjone të veta, zhvillimet e dhânuna prej zotni ish-ministri, per shka i perket arsyeve të mrendshme qi shkaktuen esadizmen, mund të permlidhen në kto pika: a) ndryshimi i mentalitetit nder vise të ndryshme të Shqypnis rrjedhë prej shkallet mâ të naltë a mâ t'ultë të kulturës letrare shekullore të tyne; b) nga mungesa e kulturës, Shqypnija e Mesme nuk kâ veç se ndienja fetare; c) se per shkak të ktyne ndienjave fetare Esad Pasha mûjt me zhdrivillue vepren e gabimit të vet. Per me forcue mandej, mâ teper, me shemra teorin e vet mbi mentalitet të Shqyptarvet, thotë, se Ari-

